מכתבים לרותי

„הכל טוב ויפה, עד אשר מופיע איזה אנגלו־סכסי באופק," כותב לי אחד, המבקש למקרה זה, להיקרא עורי. „מדוע מאבדות הנערות את עשתונותיהן כאשר הן מתוודעות אל אנגלי, אמריקאי, או אפילו סקנדינבי וצרפתי? אין אלה מקרים בודדים. זוהי תופעה בחיי הנוער שלנו. אינני רוצה לדון אותה לכף חובה. אני דוקא בעד מיזוג. כל מה שאני רוצה לדעת, הוא מה יש להם שאין לנו? אשמח מאד, אם תימצאנה נערות שתשבנה על כך מעל גבי מדורך. אני בטוח שדבריהן יעניינו בחורים רבים, שאינם חופסים מה סוד קסמם של הזרים. אינני סבור, כרבים אחרים, שזהו רק עניין של כסף ובילויים."

זהו, באמת, נושא מעניין לוויכוח. אשמח לקבל את דעתכן, בנות.

★ ★ ★

נערה בכל נמל, אבל...

אין להניח כי מכתבו של (1048/91) יישאר בלי מענה, כפי שתוכלנה לשפוט בעצמכן:

„...מודה ומתוודה אני כשהימים היו טובים, וגחיתי שרצה עדיין בארץ, וסביבי סבבו השמלות, אותם ימים, בקנותי את העולם הזה, ראשית דבר היה לפתחו ולהציץ במדורך. אותה עת היה העולם הזה מחתיר כנגד מדורך, ואותו יום היה יום שכולו גדוש הומור, ושיגיים צחקניות. אך עתה, משהגוויה מיטלטלת בינות צפון אירופה, האסלנטי ומדינות אמריקה, השתנו העתים והדעות עמן.

„...אני מתחיל לחשוב שמדורך הינו מוסד רציני למאד ואתך הסליחה. לא, לא, רותי. נערות יש לי בכל נמל, מכל הסוגים, הגזעים והשפות, ולכל מיני יעודים. ישנה אף אחת אנגליה, שבחברתה הולך אני לקונצרטים והחליפה אותה שעה 24 קאראט, ועגב העניבה כעגב התליין. בצדו השני של המטבע, בארץ, השארתי מניינים של ידידים וידידות, מהם שאני אוהב מקרוב, ומהם מרחוק, אך הכתיבה אליהם — שאני! — כגלוייה הביתה: שלומי טוב, אני נמצא פה, שם, פה, להתראות — וזהו זה. אך אין ביכולתי להחליף עמם רשמים, אולי משום שעולמם והשקפתם שונים.

„...כה וכה, לאחר מחשבות והרהורים רבים הנטחנים בים, חשבתי: מדוע לא אכתוב אליך?

„כל שאיפתי היא להתקשר עם צברית בת גילי, להחליף עמה רשמים וחוויות. כה רבים הדברים שאנו יכולים להעניק איש לרעותו. אני מצדי אגול לפניה עולם אחר. עולמו של אוקיינוס מזרח, המסוגל לעתים, לאור ירח, שעה שהרוח לא מסעירה מימיו, לעשותך רכרוכי כסבתך. האונייה על חייה ונתיבותיה, האנשים המשרתים בה על שמחתם, עצבונם וכמיהותיהם; נוף חופים בהם עוברת האונייה, ונמלי כרך בהם היא שוהה וכל כולו של עולמו הנרחב של ימאי ישראלי צעיר השוקל, רואה ומודד הכל בעיניים ישראליות.

„היא, מצדה, תעניק לי את הרגשת המולדת הכסופה, השייכות, האשלייה להיפגש עמה בבואי ארצה, ונוסף לכל אלה, עתון חי על הנעשה בארץ, כפי שחיה ורואה אותו בת גילי.

„...אני בן 22, צבר, גבוה. תולדות חיים: גן — שובב. בית־ספר — שובב. קיבוץ; גדנ"ע ים; הים קוסם: חיל הים. הים קוסם יותר, ומהחלטה למעשה: צי הסוחר בו משרת אני כשנתיים.

★ ★ ★

„געלט איז די וועלט," (הכסף הוא הכל, בערך) השמיעה באוזניו של ימאי ישראלי נדהם כושית צעירה בסיירה־לאונה, באפריקה המערבית, לא חשוב בקשר למה.

אינטליגנציה פחות גדולה הוכיחה צעירה אחרת, הפעם אנגליה לבנה ומאד יפה, בתו של פקיד גבוה, ששאלה, באותו מקום, את אותו ימאי: „שמע, מה העניינים שם עם ראש הממשלה שלכם?" הצעיר, שלא ידע למה היא מתכוונת, משך בכתפיו, ביקש הסבר. האנגליה סקרה בפניו את המצב, כפי שהוא משתקף בעתונות המקומית. ישראל היא עיר קטנה במצריים. ראש הממשלה הוא גמאל עבד אל־נאצר המסתכסך תדיר עם ראש עיריית ישראל, דוד בן־גוריון שאינו אוהב מרות. לבן־גוריון צבא מתנדבים פרטי הנכנס לקרבות עם משלחות העונשין ששולח נאצר.

★ ★ ★

לראויים כבוד

(1048/92) היא סטודנטית ירוקה בירושלים שטרם הצליחה להתאקלם. רוצה להתכתב, אם יורשה לי לומר כך, עם „בעלי תואר זהה מבני המין השני." מה שלא הבינותי הוא, האם היא רוצה להתכתב עם סטודנטים ירושלמים? כלום לא פשוט יותר לגשת אל החבוב ביותר ולומר לו „שלום, שמי ..." או להפיל מטפחת, ילקוט או אפילו שני כרטיסי קולנוע לא בכוונה?

כסימן לענוה היא מבאה לי את הפסוק המפורסם על אחרים שיהללוך, מוכנה לציין רק שהיא גבוהת קומה. „באשר לצד הפנימי," אומרת היא, „זאת אגלה לראויים לכך בלבד, מתוך שיקולי האישיים."

ומה דעתכם עליה?

שכחתי את הרשימה ההכרחית של התחביבים: טיול, שחייה, מחול, מוסיקה, שחמט והרבה שמחת חיים.

★ ★ ★

מדוע יש לאחים ריסים ארוכים ויפים יותר מאשר לאחיותיהם?

★ ★ ★

מאמריקה, ידידות אפלטונית

נא להכיר: (1048/93) צעיר (23), מהנגדס ואמריקאי, הסוגן כי שתי אהבות גדולות לו: ישראל והנדסה, מבטיח כי יצדף את השתיים בעתיד הקרוב. לשם כך דרושים לו קשרים. אין הוא מכיר איש בארץ. על כן, רוצה הוא להתכתב עם צעירה כבת 19־22, משכילה ונאה, אוהבת חיים ולא פחות אוהבת את ארצה.

„מטרת ההתכתבות," רואה הוא צורך לציין, „דומה לזו של שאר המכתבים שאת מקבלת. על כל פנים, כדי להיות ספציפי יותר: כדי ליצור ידידות אפלטונית ולעשות את הדברים שנער ונערה נורמלים נוהגים לעשות."

הוא מרבה לבקר בתיאטרון, קונצרטים, מתעניין רבות בפוליטיקה ואינו בוחל בשעשועים קלים. הוא מספר כי למד עברית ומשתדל להיות פחות או יותר מסורתי. „אני אורתודוכסי," אומר הוא, „אולם לפי הסטנדרד הישראלי, אפשר לקרוא לי בלתי־מאמין."

הטיפוס שלי

„רותי החביבה," כך בדיוק מכנה אותי החייל שמואל בורג, „קל לך מאד להיות פקחית וצינית, מאחורי מסך האלמוניות שלך. הנה, את יושבת לך ליד שולחן המערכת, קוראת את מכתביהם של אלה הנזקקים לשרותך, וחושבת: נו, איזה הערה צינית אפשר להשיב? ואת דוקרת דקירות נשיות, מאותן הדקירות היודעות כל כך טוב לפגוע. ועל מה את לא מעירה הערות כלבתיות? רגלים, חוש־הומור, גוף, שכל, נשמה.... אז אני אומר לך: כל זמן שאת לא מוכיחה את מעלותיך שלך, אין לך זכות למתוח ביקורת. לא מספיק להראות את פניך החייכניות — הראי את השאר!"

נו, מה דעתכם על זה? זאת לא הפעם הראשונה שאני מקבלת מכתב כזה, אבל זה הקש האחרון. נמאסו לי כל ההערות.

את יכולה לכתוב אליו אנגלית, עברית או אידיש.

★ ★ ★

אם את חושבת כי הגבר מקבל אותך כפי שאת מנסה להיראות בפניו, טעות בידייך. הוא רואה ושומע הכל ושופט אותך בכל חומר הדין. הוא אולי אינו אומר זאת. חושש, כנראה. כמה דברים המרגיזים את הגברים:

אל תשימי סיכות תלתלים בשערך בלכתך למיטה.

אל תתחסדי ותידהמי לסיפורים המתהלכים על נערה פלרטסנית זו או אחרת. אנשים עלולים לחשוב שמעולם לא היתה לך הזדמנות.

אל תרימי כל פעם את חלקה העליון של השמלה חסרת־הכתפיות שלך. היא לא תיפול. חכי להזדמנות הראשונה והיעלמי בשקט.

אל תספרי לו כמה עלתה שמלתך כאשר הוא מביע את התפעלותו. אם המחיר זול, יעקם את האף ויחשוב אותך לחסרת טעם אחרי הכל. אם הוא יקר, יברח קילומטר.

אל תתפארי על אהבות קודמות בפני אהבתך הנוכחית. הוא יכול לספר לך על כיבושיו, וזה ודאי לא ינעם לך.

אל תתהלכי בחצאיות צרות מדי בעלות שסע בצד וסיגרונים ארוכים, אם אינך הטיפוס לכך. הסיבה היחידה שהוא אינו צוחק לך היא אדיבותו.

אל תתחילי לחשב כמה עולה שמלתה של אשת ידיד בעלך, ברגע שאת מוצגת בפניה. אם את מוכרחה לעשות זאת — דאגי שזה לא יהיה ניכר על פנייך.

אל תאמרי: „היא בחורה נחמדה נורא, אבל..."

אל תתני לעובדה שאת לובשת את אותה השמלה כחברתך, לקלקל לך את הערב. את יודעת והיא יודעת, ואם תשתדלו להתעלם מכך, לא ירגישו גם מלוויכן. על כל פנים הם יעמידו פנים שלא.

אל תתני לו להחזיק את הצמר כשאת מגלגלת אותו. זה משגע אותו. הוא פשוט אינו מעז לומר לך זאת.

אל תסירי את נעלייך בבית הקפה. אנשים כן מרגישים בכך.

אל תדברי אל ילדים כפי שאת מדברת עם כלבים. גם הכלבים אינם סובלים זאת.

★ ★ ★

שיעמום ופסיכולוגיה

אל תחייכו. כולם הייתם או תהיו פעם בני/בנות 16, וכתבתם או תכתבו בערך כמו (1048/94). זוהי, כמו כל מחלת ילדים, תופעה חולפת. אני מקוה.

„לילה... בחוץ שורקת הרוח, ואנו שתי בנות בודדות יושבות ליד החלון וצופות... צופות לאן? זו באמת שאלה של ממש. אנו בטוחות כי רבות הבנות המתלבטות בבעייה זו של חוסר מעשה, ריקנות ושיעמום. אמנם אומרים כי גילנו — 16 — הוא גיל נחמד, מתוק, אולם יודעות אנו השתיים כי לא תמיד הכל זרוד כל־כך. אמנם לעתים מתעלה מצב הרוח. הכל נראה בצבעים בהירים. אולם לפעמים ישנם עבים בתכלת הרקיע. אין רצוננו לשקוע בפילוסופיה רבת־ממדים, כי דברים ורעיונות לא מכביר דוחסים במוחנו בבית־הספר התיכון, בו אנו לומדות. גם שפע עליזות לא חסרים לנו במסיבות אשר אנו מבלות בהן בזמננו הפנוי.

„מלבד תחביבים רבים כפסיכולוגיה, תשבצים, מוסיקה, קולנוע, ותיאטרון — רק לא ספורט ופוליטיקה — ברצוננו להכיר בנים. אין אנו מעוניינות כל עיקר בפרופיל יחני או בשכל אפלטוני. אולם גם לא את המינימום. בקיצור: שני בנים נחמדים שיש להם משהו מן החומר האפור, בסביבות 17־19 שנה. על עצמנו לא כדאי לספר הרבה, כלומר, על התיאור החיצוני, משום שזהו עניין הניתן לשיפוטו של כל אדם לחוד. כי כפי שאומר הפתגם, על טעם וריח אין להתווכח. זהו בקיצור — או לא כל כך בקיצור — הכל."

נשימת הרווחה שלי נעצרה ברגע שנתקלתי בנ. ב. „יזהו בעצם משהו מאד חשוב: שיהיו בעלי דם ולא מיץ. הוכחה? שישלחו תמונות."

★ ★ ★

שלא תהיה טפשה

(1048/95) הוא בשלהי גיל העשרה, בוגר תיכון, חייל תל־אביבי, שונא מתמטיקה ופיסיקה ואוהב תיאטרון וקולנוע. גם פסיכולוגיה. מעוניין להתכתב עם נערה לא חשוב מאיפה, כבת 16־19. שלא תהיה טפשה, בבקשה.

★ ★ ★

שולה גולדברג. את נורא דואגת כל הזמן. מה לעשות? אינני רוצה להשפיע עליך, אולם מדוע לא לדאוג? אני עצמי, למשל, דואגת כל יום חצי שעה, מתכוננת להמשיך כך ורוצה הייתי לראות רופא שינסה לעצור אותי. אשר לעצבנותך, לשם מה, חושבת את, נוצרו עצביך? אני עושה לעצמי כלל לנהוג בעצבנות כל פעם שמתחשק לי. זה מרגיע אותי.

★ ★ ★

הקונצים עולים ביוקר

היא די יפה. באמת, לא רק כל החברים אומרים עליה כך, גם הראי. בעצם, היא לא פסטנית ביותר והיא נורא רצינית. הכל טוב ויפה, עד כאן, אך מה דעתכם [redacted] שבא אחרי כן: [redacted] ובטעם לא [redacted] וחבנ[redacted] ליח[redacted] שמח ב[redacted] עמוקה ב[redacted] בגימוס ובמצב[redacted] ותשבצים [redacted] להתכתב[redacted] מדע כולל פסיכולוגיה, קולנוע, [redacted] ומן הבא אל הראש. נער בגיל 16־17. ברור שלא נמוך וצנום."

גדול, לא? (1048/96), למי שיהיה, משום מה, מעוניין.

★ ★ ★

סיר הסירים

הבחור ששלח את המכתב הזה (1048/97) מבטיח לי שהוא מסמל את הגבר המודרני. וכל זה למה? מפני שתחביבו העיקרי הוא הבישול. „חלף הזמן שמקומה של האשה היה במטבח," הוא קובע. „מאז שהשגנו שיווי־זכויות, רכשנו לעצמנו את הזכות לעסוק גם אנו באלוהית שבבילויי חבל." סחתיין.

בקיצור, הוא כל כך מאוהב בבילויו, שהוא מוכרח למצוא נפש אחות (לא חשוב איזה מין) כדי להחליף עמה רשמים ומתכונים. הוא מבטיח שמכתביו יהיו גדושים פלפל ופפריקה וייקראו כמו — כך בדיוק — עוגת תפוחים עם קצפת, מקושטת בפלחי אגסים. אני שואלת אתכם: את זה אפשר לקרוא?

הוא גם מציין שלאו דוקא משוגעים לדבר המטבח מוזמנים להתכתב. להיפך, הוא ישמח הרבה יותר לפתוח בפני הדיוט את שערי גן העדן, הטמון בסיר הסירים. „מה יותר טוב מאשר לגלות צורות חדשות להגיש אוכל, או להמציא מנות עילאיות שיזינו את הגוף והנשמה?"

לאכול את אותן המנות, אם תשאלו אותי. אבל אני שייכת לאכוכלה הישנה, זו השוראפת לצאת מהמטבח.